UOT 48.41.45
https://doi.org/10.59849/2311-8482.2024.3.223

RÜBABƏ MƏMMƏDOVA*

ORİJİNAL ÖYRƏNMƏ MÜHİTİNİN YARADILMASI, VACİBLİYİ VƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Məqalədə xarici dillərin tədrisində orijinal öyrənmə, orijinal öyrənmə mühitinin əhəmiyyəti , orijinal öyrənmə fəaliyyətləri, tətbiqləri bu mühitin yaranması zərurəti və qarşıya çıxan çətinliklər haqqında geniş məlumat verilir. Həmçinin müxtəlif alimlərin orijinal öyrənmə mühiti, fəaliyyətləri, təcrübələri, tapşırıqları və qiymətləndirmələri haqqında tədqiqatlardan bəhs edilir.

Məqalədə vurğulanır ki, orijinal öyrənmə ilə orijinal, innovativ mühit və tədris materialları inkişaf etdirilməli və təcrübələrlə orijinal qiymətləndirmələr apara bilən şəxslər yetişdirilməlidir. Bu səbəbdən müəllim hazırlığı müəssisələri məhz buna yönələn təhsil proqramları həyata keçirməli, texniki-fiziki infrastrukturu bu istiqamətdə təşkil etməlidir. Həmçinin, hazırkı müəllimlərin öz ixtisasartırma kurslarında bu bilik və bacarıqlara malik olmasını təmin etmək üçün yeni tədbirlər görülməlidir.

Orijinal öyrənmə ilə tələbənin real öyrənməsi həyata keçirilir. Qaydaya nəzərən tələbə öyrəndiyindən daha çox düşünməyə yönəldilir. Orijinal öyrənmədə tələbə tədrisin mərkəzində olur, öz biliyini inkişaf etdirir və zehninin formalaşdırır. Real mühitlərdə tələbələr konsepsiyaları, bacarıqları və strategiyaları ən yaxşı şəkildə inkişaf etdirir və öyrənirlər. Bununla belə, onlar praktiki təlimat və kəşfləri əhatə edən orijinal öyrənmə təcrübələrini də kəşf edirlər. Orijinal öyrənmə təcrübələri tələbələrə oxuma, yazma, dinləmə, danışma, düşünmə bacarıqları və strategiyalarını inkişaf etdirmək və istifadə etmək imkanı yaradır.

Məqalədə həmçinin orijinal tədris və tədris mühitinin layihələndirilməsindən və həyata keçirilməsindən, iyirmi birinci əsr bilik, vərdiş və bacarıqlarının da ön planda olmasından bəhs edilir.

Açar sözlər: *xarici dil, tələbə, orijinal öyrənmə, orijinal öyrənmə mühiti, orijinal öyrənmə fəaliyyətləri, orijinal qiymətləndirmə, orijinal öyrənmə təcrübələri, orijinal öyrənmə proqramları*

Giriş

Orijinal öyrənmə nədir? Təhsildə orijinal öyrənmə tələbələrə real dünya problemlərini və uyğun layihələri əhatə edən kontekstlərdə anlayışları və əlaqələri araşdırmaq, müzakirə etmək və mənalı şəkildə qurmağa imkan verən tədris yanaşmasıdır. Orijinal öyrənmə tələbələrdən əməkdaşlıq, problemi həll etmə, tədqiqat və ünsiyyət bacarıqlarını tələb edən situasiyalarda mürəkkəb bacarıqlar nümayiş etdirməyi tələb edir və real həyatın məqsədini və şərtlərini öyrənməyə hazırlayır.

Əsas təhlil

Laurent Clerc National Deaf Education Center Gallaudet University 2010-cu ildə orijinal öyrənməni aşağıdakı kimi təsvir etmişdir: «Orijinal» problemlər tələbələri bir tapşırığı yerinə yetirməyə lazım olan məlumatları toplamaq üçün bacarıq və biliklərini göstərməyə vadar edir. Bektaş və Horzumun araşdırmasına görə orijinal öyrənmə mühitində öyrənmə birbaşa deyil, həyatın real problemlərinin həll yollarını öyrənməklə həyata keçirilir [2]. Lombardinə görə Orijinal öyrənmə mühiti multidissiplinar olmalıdır, orijinal öyrənmə mühiti real dünya təcrübələrinə və fənlərinə bənzəməlidir [6]: idarə olunan şəhər, tikilmiş ev, uçan təyyarə kimi... Məzmundan kənara çıxaraq, orijinal öyrənmə bir çox fənləri, çoxsaylı perspektivləri, iş üsullarını, ağıl vərdişlərini və cəmiyyəti əhatə edir. Herrington və Kervinə görə orijinal öyrənmə insanların real dünyada etdikləri müxtəlif fəaliyyətləri əks etdirir.

Orijinal öyrənmə fəaliyyətləri nədir? Orijinal fəaliyyətlər öyrənənləri real dünyadakı koqnitiv problemləri əks etdirən vəziyyətlərə hazırlayır. Bu strategiyanın üstünlükləri ondan ibarətdir ki, o, öyrənənləri çox zəngin təcrübələr, bacarıqların real dünya tapşırıqlarına daha asan ötürülməsi və güclü performans nəticələri ilə təmin edir. Müəllimlər xarici dünyanı və sinfi bir araya gətirməklə şagirdlərin real dünya ilə əlaqə qurmalarına şərait yaradır, eyni zamanda əldə etdikləri bilik və bacarıqların real dünyadan olmasını təmin edir və öyrənmələrini mənalı edir.

Orijinal öyrənmə tələbənin öyrənməsinin real həyata keçirilməsini təmin edir. Tələbə öyrəndiyindən daha çox düşünməyə yönəldilir. Orijinal öyrənmə zamanı tələbə tədrisin mərkəzində olur, öz biliyini inkişaf etdirir və bilik şagirdin şüurunda mənalı şəkildə formalaşır. Mimsin fikrincə orijinal öyrənmənin əsl gücü tələbələri tədris prosesinə aktiv şəkildə daxil etmək və onların daxili motivasiyasına toxunmaq bacarığıdır.

Orijinal öyrənmə təcrübələri nədir? Məktəblər və universitetlər tələbələrin orijinal öyrənmə təcrübələri vasitəsilə məlumatı mənimsəmək, saxlamaq və ötürmək bacarıqlarını təkmilləşdirməyə yönəlib. Lombardinə görə bəzi orijinal öyrənmə təcrübələrinə aşağıdakılar daxildir: Simulyasiyaya əsaslanan öyrənmə, tələbə tərəfindən yaradılmış media, sorğuya əsaslanan öyrənmə (açıq öyrənmə təşəbbüsü), həmyaşıdlara əsaslanan öyrənmə, CPR (Calibrated Peer Review) kalibrovka edilmiş həmyaşıdların rəyi, alətlərlə uzaqdan işləmək, tədqiqat məlumatları ilə işləmək, əks olunmuş və sənədləşdirilmiş nailiyyətlər [6]. Orijinal öyrənmə və orijinal öyrənmə mühitləri üçün müxtəlif elmi araşdırmalar aparılmışdır. Bu tədqiqatlar ümumiyyətlə tətbiq olunan tədqiqatlardır.

Müəllimlərin mərkəzdə olduğu və biliklərin yalnız ötürüldüyü ənənəvi təlim vəziyyətlərində tələbələr passiv alıcı olsalar da, öyrənmə mühitlərinin real vəziyyətlərlə əlaqələndirilməsi tələbələrə real həyat təcrübələri qazanmağa imkan verir. Öyrənmə xarici dünya ilə əlaqəli məlumatların yenidən təhlili, yenidən şərh edilməsi və qarşılıqlı əlaqə prosesidir. Buna görə də arzulanan məqsədə çatan uğurlu təhsilə nail olmaq üçün təhsil real və ya reallığa yaxın mühitlərdə aparılmalıdır.

Tələbələr öyrənmədə fəal iştirak edən və bilik yaradan insanlar olduğundan, öyrənmə və öyrətmə strategiya və metodlarında tələbə mərkəzli yanaşmalar daha çox önə çıxır. Beləliklə, konstruktivist və orijinal öyrənmə yanaşmaları ilə konseptual anlama, problem həll etmə, məntiqi təfəkkür, əməkdaşlıq əsasında öyrənmə, qərar qəbul etmə və tələbələrin fikirlərinə hörmətlə yanaşan sinif mühiti vurğulanır.

- Məzmun tələbələrin əvvəlki bilik və təcrübələri ilə əlaqəli olmalı və əlaqəsi kəsilməməlidir. Mövzu ilə bağlı müxtəlif perspektivləri təmin edən real materiallardan istifadə edilməlidir.
- Ətraf mühitlə qarşılıqlı əlaqə təmin edilməlidir; Məqsəd real həyatda istifadə edilə bilən bilik və bacarıqlar olmasıdır.
- Tədris mühitləri real həyata uyğun qurulmalıdır.
- Öyrənməyi öyrənmək təmin edilməlidir. Şagirdlər öz öyrənmə üslublarından xəbərdar olmalıdırlar.
- Tələbələr digər insanlarla əməkdaşlıq etməyə təşviq edilməlidir. Orijinal öyrənmə; Situasiyalı öyrənmə, post-modern kurikulum və təhsil semiotikası kimi konstruktivist öyrənmə yanaşmalarından biridir.

Herrington öz araşdırmalarında orijinal öyrənmə mühitinin 9 elementinin olduğunu vurğulamışdır [3].

- Orijinal vəziyyət: Fiziki və ya virtual mühit real həyatda istifadə olunacaq biliyi əks etdirir. O, real həyatın mürəkkəbliyini əks etdirən dizayna malikdir. Bu, öyrənmə üçün məqsəd və motivasiya təmin edir. Real vəziyyətləri əhatə edən fikirlər müzakirə olunur.
- Orijinal fəaliyyət: Tapşırıqlar real dünya ilə bağlıdır.
- Ekspert çıxışları: Ekspert düşüncəsinə və prosesin modelləşdirilməsinə çıxışı təmin edir.
- Çoxlu perspektivlər: Müxtəlif bucaqlardan baxışlara müxtəlif perspektivlər təqdim edir.
- Əməkdaşlıq: Sosial dəstək və problemlərin birgə həllini təmin edir.
- Refleksiya: Variantları müzakirə etmək, əks etdirmək üçün imkanlar təmin edir.
- Konkatenasiya: Şagirdlərə artan anlayışları haqqında danışmaq imkanı verir.
- Kouçinq və struktur: Öyrənmə mühitlərində tələbələr müəllimlər və digər tələbələr tərəfindən dəstəklənir.
- Orijinal qiymətləndirmə: Ayrı-ayrı testlər yerinə tapşırıqlarla birgə qiymətləndirmə aparılır.

Tələbələr öz nailiyyətlərini sinif divarlarından kənara yaymağı bacarmalıdırlar. Onlar öz təcrübələrini, biliklərini, inanclarını və maraqlarını sinifə gətirirlər və orijinal öyrənmə bu elementləri sinifdə öyrənmə ilə əlaqələndirir. Abstrakt və ya süni situasiyalarda tələbələr öz təcrübə və biliklərindən istifadə edərək tanış faktları real şəkildə öyrənirlər. Orijinal öyrənmənin əsl gücü tələbələrin fəal iştirak etmək bacarığı və daxili motivasiyasıdır.

Herrington fikrincə öyrənilən biliyin tətbiq oluna biləcəyi situasiya ilə tələbənin idrakı arasındakı əlaqəyə əsaslanaraq orijinal öyrənmə mühitində əldə edilən biliyin ənənəvi mühitlərdə qazanılan təcrübələrdən daha çox bərpa olunma ehtimalı var [3]. Reeves, Herrington və Oliver orijinal öyrənmənin mahiyyətini aşağıdakı kimi təqdim edir [8]:

1. Orijinal öyrənmənin real dünya ilə əlaqəsi: Öyrənmə kontekstsizləşdirilmiş sinif əsaslı tapşırıqlardan daha çox tələbələrin real dünyadakı tapşırıqlarına mümkün qədər uyğun və ya oxşar olmalıdır.
2. Mürəkkəb və davamlı tapşırıqlar: Öyrənmə dəqiqələr və saatlarla deyil, günlər, həftələr və aylarla tamamlanır. Bunlar intellektual resurslar və çox vaxt tələb edir.

3. Çoxsaylı perspektivlər: Tələbələrə müxtəlif mənbələrdən istifadə edərək tapşırığı müxtəlif cəhətlərdən araşdırmaq imkanı verir və müvafiq məlumatı əhəmiyyətsiz məlumatlardan ayırır.

4. Əməkdaşlıq: Əməkdaşlıq inteqrasiya olunmalıdır və tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün zəruridir.

5. Dəyər yüklü: Tələbələrə öz inanclarını və dəyərlərini daxil etmək üçün düşünmək imkanı verir.

6. Fənlərarası: Fəaliyyətlər fənlərarası perspektivləri tətbiq edir və öyrənənlərə müxtəlif rollar oynamağa və təcrübə qazanmağa imkan verir.

7. Orijinal şəkildə qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə real dünyada keyfiyyətin necə qiymətləndirildiyini əks etdirmək üçün öyrənmə ilə inteqrasiya olunur.

8. Orijinal materiallar: Orijinal öyrənmə materialları başqa bir şeyə hazırlamaqdan daha çox öz başına dəyərli edir.

9. Çoxlu mümkün nəticələr: Orijinal öyrənmə əvvəlcədən müəyyən edilmiş qayda və prosedurların tətbiqi ilə əldə edilən tək düzgün cavabdan daha çox orijinal xarakterli çoxsaylı aydın və müxtəlif cavablara imkan verir.

Herrington öz araşdırmalarında orijinal öyrənmənin doqquz komponentini təqdim edir [3]:

1. original kontekst,
2. orijinal fəaliyyət,
3. ekspert performansı,
4. çoxsaylı perspektivlər və rollar,
5. əməkdaşlıq,(collaboration),
6. əks etdirmə,(reflection),
7. açıq bir şəkildə dilə gətirmə (articulation),
8. təkbətək təlim və strukturlaşdırılmış dəstək (coaching and scafolding),
9. orijinal qiymətləndirmə

Orijinal öyrənməni həyata keçirən zaman müəllim tələbələrə bu komponentlər zəmnində istiqamət verir və orijinal öyrənmə gerçəkləşir.

Orijinal öyrənmə və onun mühitləri ilə bağlı müxtəlif elmi araşdırmalar aparılmışdır. Bu tədqiqatlar ümumiyyətlə tətbiq olunan tədqiqatlardır. Bu kontekstdə araşdırılan bəzi araşdırmalar və qiymətləndirmələr bunlardır:

- Williams da öz araşdırmasında müəyyən etdi ki, ekspert hekayələri alan qrup problemləri köçürə bilir və tələbələr ekspert hekayələrini almayan qrupdan daha yaxşı nəticə göstərərək öyrənməni yeni vəziyyətlərə köçürə bilirlər [9].

- Kim tərəfindən aparılan tədqiqatda konstruktivist yanaşma ilə təşkil olunmuş siniflərdə orijinal qiymətləndirmə strategiyalarının şagirdlərin öyrənməsinə və nailiyyətlərinə müsbət təsir etdiyi göstərilmişdir [4].

- Azarmi ingilis dilinin tədrisində orijinal oyunlardan istifadənin təsirini öyrənən araşdırmasında orijinal oyunlardan istifadənin tələbələrin daha yaxşı öyrənməsinə və daha daha çox motivasiya olmasına kömək etdiyini göstərmişdir [1].

- Koçyiğıt orijinal tapşırıq yönümlü konstruktivist yanaşmaya uyğun olaraq hazırlanmış tədris proqramının məktəbəqədər müəllim namizədlərinin akademik uğurlarına, problem həll etmə bacarıqlarına və münasibətlərinə təsirini araşdırdığı araşdırmasında sübut etmişdir ki, orijinal tapşırıqlar müvəffəqiyyəti artırır və dərsə münasibəti müsbət və əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirir [5].

- Neo və Tan öz tədqiqatında veb əsaslı tələbə mərkəzli təlim mühitində interaktiv modullarla orijinal təlim prinsiplərini tətbiq etmişdir. Tələbələrə orijinal təlim modullarına daxil olmaq hüququ verilmiş və onların təlim mühiti ilə bağlı münasibət və təsəvvürləri müəyyən edilmişdir. Məlum olub ki, tələbələr orijinal internet-əsaslı interaktiv modullardan istifadəyə müsbət yanaşırlar və öyrənmə nəticələri mənalıdır. Bundan əlavə, müəyyən edilmişdir ki, reallıq səviyyəsi və aktuallıq tədris mühitində, eləcə də orijinal məzmunu dəstəkləyən multimedia və veb mühitində mühüm amillərdir [7].

Neo və Tan multimedia öyrənmə mühitində orijinal öyrənmə strategiyalarını daxil edən və bunun tələbə öyrənməsinə təsirini araşdıran tədqiqatlarında oxşar nəticələrə nail olublar [7]. Nəticələr göstərdi ki, tələbələrin bu mühitdə öyrənməyə müsbət baxışları var və orijinal fəaliyyətləri özündə cəmləşdirən modullarla uğur qazanıblar.

Orijinal öyrənmə yanaşmasını mənimsəyən və kurslarda tətbiq olunan proqramlardan əldə edilən

nəticələrə uyğun olaraq aşağıdakı nəticələrə gəlmək olar: tələbələrə müsbət münasibət sergiləmək, uğurlarını artırmaq, əməkdaşlığı artırmaq, tələbələrin prosesdə fəal iştirakı, yüksək motivasiya, məsuliyyət şüuru, keçmiş həyatları yaşamaq, mədəniyyətləri bilmək, fərqli perspektivlərə malik olmaq, yumşaq məlumatı təcəssüm etdirmək, etməklə öyrənmək, öyrənmə və davamlılığı həyata keçirmək, problem həll etmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək, əldə edilmiş bilik və bacarıqların real həyatda istifadəsini asanlaşdırmaq və əlaqələr qurmaq.

Yeni təhsil anlayışına görə, dərs mövzuları cəmiyyətdən alınmalı və tədris zamanı əldə edilən biliklər real həyatda tətbiq edilməlidir. Problemlərini həll edə, real həyata uyğunlaşa və sağlam şəkildə ünsiyyət qura bilən fərdlərin yetişdirilməsi üçün otantik öyrənmə mühitinin yaradılması tədris prosesində gündəmdə olan əsas məsələlərdən biri və birincisidir. Orijinal öyrənmə müxtəlif interaktiv və cəlbedici öyrənmə fəaliyyətləri vasitəsilə tələbəni real dünya situasiyalarına məruz qoyan tədris strategiyasıdır. Orijinal öyrənmə əsasən rol oynama, problemə əsaslanan fəaliyyətlər, nümunə araşdırmaları, simulyasiyalar, virtual təcrübə icmalarında iştirak və virtual təcrübə kimi fəaliyyətlər vasitəsilə mürəkkəb real dünya problemlərinə və onların həllinə fokuslanır. Yəni, orijinal öyrənmə mühiti tələbələrin real həyat fəaliyyətlərində qarşılaşdığı oxşar vəzifələrdə iştirakını və peşəkar mühitin yaradılmasını nəzərdə tutur.

Orijinal öyrənmə idrak prosesləri və mədəniyyətin öyrənilməsi kontekstində baş verən öyrənmə kimi müəyyən edilir. Buna görə də, orijinal öyrənmədə tələbələr peşə təcrübəsi mədəniyyətini öyrənir, tapşırıqlarda fəal iştirak edir və peşəkar təcrübənin səlahiyyətli üzvlərinə çevrilirlər. Beləliklə, orijinal öyrənmə tələbələrə gələcək peşələrinin tələb edəcəyi və ya real dünya problemlərinin həllində istifadə edəcəkləri bacarıqları əldə etməyə imkan verən bir strategiyadır.

Orijinal öyrənmədə öyrənmə tələbələr üçün optimallaşdırılır və orijinal öyrənmə mühiti tələbələri həyatlarının müxtəlif aspektlərinə aid olan səriştələri inkişaf etdirməyə təşviq edir. Odur ki, orijinal təlimdə şagird öyrənməsi üçün lazımi təlim məqsədini müəyyən edir, yeni informasiya haqqında fikirlərini formalaşdırır, yeni məlumatları dərindən əldə edir, onları müzakirə edir, informasiya öyrənmə strategiyasını mənimsəyir, məlumatı təqdim edir və müzakirə edir.

Orijinal təlim prosesində ən mühüm vəzifələrdən biri yaxşı təlimçi olmaqdır. Koçyiğitın fikrincə müəllim eyni zamanda orijinal təlim mühitinin yaradılması, şagirdlərin bu mühitdə işləməsinə şərait yaratmaq, tələbələrin real həyat problemləri ilə məşğul olmasına şərait yaratmaq və onları öyrənməyə həvəsləndirmək məsuliyyətini öz üzərinə götürür [5].

Müəllimin bu rolları uğurla yerinə yetirməsi üçün o, hazır və hazırlıqlı olmalıdır. Müəllimlərin həqiqi öyrənməyə hazır olması çox güman ki, təlim prosesinin səmərəliliyinə təsir edən amildir və hazırlıq fərdin bilik və bacarıqlarının, ümumi və xüsusi qabiliyyətlərinin, maraqlarının, münasibətlərinin və motivasiyalarının keyfiyyətini ifadə edir. Bu kontekstdə müəllimlərin orijinal öyrənməyə hazırlıq səviyyəsini orijinal təlim strategiyasına uyğun olaraq təlim prosesini planlaşdırmaq və həyata keçirmək üçün koqnitiv, affektiv və davranış ölçüləri üzrə səriştələrə hazırlaşmaq kimi müəyyən etmək olar.

İnkişaf etməkdə olan tədris texnologiyalarından düzgün istifadə sayəsində real həyatla formal təlim arasındakı uçurum getdikcə daralır və tələbənin mənimsədiklərinin mənalı olması üçün real həyatla əlaqələndirilməli, əldə edilən məlumatların real həyatda harada, necə və nə üçün istifadə olunacağı bilinməli, fərdlər onu özlərinə uyğun mənimsəməlidirlər. Öyrənmə və mühitlər real vəziyyətləri əks etdirməlidir. Buna əsaslanaraq, orijinal öyrənmə və dizayn mühitləri konsepsiyası ön plana çıxmışdı. Bu araşdırma ilə bütövlükdə uzun illər ədəbiyyatda mövcud olan orijinal öyrənmə məsələsi ilə məşğul olmaq nəzərdə tutulur. Bu istiqamətdə orijinal öyrənmənin nə olduğu, onun tədrisi, öyrənmə mühiti, texnoloji dəstək və bu mühitlər üçün tətbiqlər haqqında məlumatlar verilir və müvafiq inkişaflar həyata keçirilir.

Tələbələrin gələcək peşələrinin çətinliklərinin öhdəsindən gəlmək və həyatlarındakı problemləri həll etmək üçün istifadə edəcəkləri bacarıqların mənimsənilməsi orijinal öyrənmə yanaşması ilə təmin edilir. Təhsil sistemləri də onları qəbul etmək üçün dəyişikliklər edir. Müasir təhsil sistemində orijinal təlim prosesində olan tələbələr müəllimlərin rəhbərliyi altında öz təlimlərini həyata keçirərkən, həyatla məktəb arasında əlaqə qurur, sual verir və problemləri həll edirlər.

Xarici dilin tədrisində istifadə olunan kurs materiallarının tədrisin səmərəliliyində çox mühüm rolu vardır. İstifadə olunan vizual, eşitmə və yazılı materiallar tələbələrin müxtəlif hiss orqanlarına təsir edir, öyrənməni daha effektiv edir və öyrənilənləri yadda saxlamağı asanlaşdırır. Xarici dil tədrisində hədəf mədəniyyət də tələbələrə ötürülməli olduğundan, dil tədrisi üçün hazırlanmayan, hədəf dilin

gündəlik istifadəsini əks etdirən və hədəf mədəniyyətdən elementləri daşıyan orijinal materiallardan istifadənin əhəmiyyəti inkar edilə bilməz. Ədəbiyyatda bir çox tədqiqatçılar orijinal materialların istifadəsinin çox sərfəli olduğunu iddia edirlər. Orijinal materialların ən mühüm üstünlükləri onların tələbələri motivasiya etməsi, sinifə real həyat vəziyyətlərini gətirməsi, mədəniyyətin ötürülməsinə töhfə verməsi və maraqlı olmasıdır. Bəzi tədqiqatçılar orijinal materialların mənfi cəhətləri haqqında da danışırlar. İstifadə olunan dil şagirdlərin səviyyəsindən yuxarı olduqda, şagirdlərin motivasiyasının aşağı düşdüyü, hazırlıq mərhələsinin çox vaxt apardığı, tərkibindəki mədəni elementlərin şagirdlərin qavrayış səviyyələrindən yüksək olduğu bildirilir.

Nəticə

Ümumiyyətlə, orijinal materiallardan istifadənin üstünlükləri mənfi cəhətlərdən daha çoxdur. Lakin bu materialların seçimində bəzi məqamlara diqqət yetirməklə bu çatışmazlıqları azaltmaq mümkündür. İlk növbədə qeyd etmək lazımdır ki, seçilmiş materialda istifadə olunan dil şagirdlərin dil səviyyəsindən yuxarı olmamalıdır və material şagirdlərin diqqətini və marağını cəlb etməlidir. Orijinal materialların seçilməsində nəzərə alınmalı olan digər mühüm amillər kursun öz məqsədlərinə uyğun olması, onun daşıdığı mədəni elementlərin tələbələrin mədəniyyətləri ilə nisbətən uyğun olması və onun sinifdə tətbiq oluna bilməsidir. Bunları nəzərə alaraq, yuxarıda qeyd olunan çatışmazlıqları azaltmaq olar. Nəticə etibarı ilə xarici dilin tədrisində orijinal materiallardan istifadə bəzi mənfi cəhətləri olsa da, öyrənməni daha səmərəli edir. Əhəmiyyətli olan odur ki, müəllimlər dərsdə düzgün materialı lazımi vaxtda və düzgün şəkildə tətbiq edə bilsinlər.

ƏDƏBİYYAT

1. Azarmi, S. (2010). İngiliz dili eğitiminde otantik oyunların kullanımı. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2. Horzum, M. B. ve Bektaş, M. (2012). Otantik öğrenmenin topluma hizmet uygulamaları dersini alan öğretmen adaylarının derse yönelik tutum ve memnuniyetine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 20*(1), 341-360.
3. Herrington, J., & Oliver, R. (2000). An instructional design framework for authentic learning environments. Educational Technology Research and Development, 48(3), 23-48. https://doi.org/10.1007/BF02319856
4. Kim, S. (2003). The effect of authentic assessment strategy on students achievement in a constructivist classroom. In A. Rossett (Ed.), Proceedings of E-Learn 2003-World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education (pp. 257-260). Phoenix, Arizona, USA: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
5. Koçyiğit, S. Otantik görevlerin öğretmen adaylarının başarılarına etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(3), 291-303
6. Lombardi, M. M. (2007). Authentic learning for the 21st century: An overview. Educause Learning Initiative (Ed. D. G. Oblinger). http://net.educause.edu/ir/library/pdf/ELI3009.pdf Erişim Tarihi: 30.01.2010.
7. Neo, K. T.-K., & Tan, H. Y.-J. (2012). Applying authentic learning strategies in a Multimedia and Web Learning Environment (MWLE): Malaysian students' perspective. TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology, 11(3), 50-60.
8. Reeves, T. C., Herrington, J., & Oliver, R. (2002a, April). Authentic activitiy as a model for web-based learning. In Annual Meeting of the American Educational Research Association, 1 - 5 April 2002, New Orleans, LA, U.S.A.
9. Williams, D. C. (1999). Hypermedia-supported authentic learning environments (HALE): Examination of tools and features which can support student learning. (Yayımlanmamış doktora tezi). Texas Üniversitesi, Austin.

***Naxçıvan Dövlət Universiteti**
baş müəllim,
E-mail:rubabem@yahoo.com

Rubaba Mammadova

CREATİON, İMPORTANCE AND CHARACTERİSTİCS OF AN AUTHENTİC LEARNİNG ENVİRONMENT

The article provides extensive information about authentic learning, the importance of an authentic learning environment, authentic learning activities, the need for the creation of this environment, and the difficulties encountered in teaching foreign languages. It also discusses research on authentic learning environments, activities, practices, assignments, and assessments by various scholars.

In the article it is emphasized that with authentic learning, authentic, innovative environments and teaching materials should be developed and individuals who can conduct authentic assessments with experiences should be trained. For this reason, teacher training institutions should implement educational programs aimed at this and organize the technical and physical infrastructure in this direction. Also, new measures should be taken to provide current teachers with this knowledge and skills in their professional development courses.

With authentic learning, real student learning takes place. Due to the rule, the student is directed to think more than to learn. In authentic learning, the student is at the center of learning, developing his own knowledge and shaping his mind. Students develop and learn concepts, skills, and strategies in real-world environments very well. However, they also discover authentic learning experiences that involve hands-on instruction and discovery. Authentic learning experiences provide opportunities for students to develop and use reading, writing, listening, speaking, and thinking skills and strategies.

The article also discusses the design and implementation of authentic teaching and learning environments, with twenty-first century knowledge, skills, and attitudes at the fore.

Keywords: *foreign language, student, authentic learning, authentic learning environment, authentic learning activities, authentic assessment, authentic learning experiences, authentic learning programs*

Рубабе Мамедова

СОЗДАНИЕ, ВАЖНОСТЬ И ХАРАКТЕРИСТИКИ АУТЕНТИЧНОЙ СРЕДЫ ОБУЧЕНИЯ

В статье представлена обширная информация об аутентичном обучении, важности аутентичной среды обучения, аутентичной учебной деятельности, необходимости создания этой среды и трудностях, возникающих при обучении иностранным языкам. В нем также обсуждаются исследования аутентичной среды обучения, деятельности, практики, заданий и оценок различных ученых.

В статье подчеркивается, что при аутентичном обучении необходимо создавать аутентичную, инновационную среду и учебные материалы, а также обучать людей, которые могут проводить аутентичные оценки на основе своего опыта. По этой причине педагогические учреждения должны реализовать направленные на это образовательные программы и организовать техническую и физическую инфраструктуру в этом направлении. Кроме того, следует принять новые меры для обеспечения нынешних учителей этими знаниями и навыками на курсах повышения квалификации.

При подлинном обучении происходит настоящее обучение учащихся. Согласно правилу, ученику предлагается больше думать, чем учиться. При подлинном обучении ученик находится в центре обучения, развивая свои знания и формируя свое мышление. В реальных условиях учащиеся хорошо развивают и усваивают концепции, навыки и стратегии. Однако они также открывают для себя подлинный опыт обучения, который включает в себя практические инструкции и открытия. Аутентичный учебный опыт дает учащимся возможность развивать и использовать навыки и стратегии чтения, письма, аудирования, разговорной речи и мышления.

В статье также обсуждается разработка и реализация аутентичной среды преподавания и обучения, в которой на первый план выходят знания, навыки и отношения XXI века.

Ключевые слова: *иностранный язык, студент, аутентичное обучение, аутентичная учебная среда, аутентичная учебная деятельность, аутентичная оценка, аутентичный опыт обучения, аутентичные программы обучения*

AMEA-nın müxbir üzvü Ərtegin Salamzadə tərəfindən təqdim edilmişdir

İlk daxilolma tarixi: 12.10.2024
Son daxilolma tarixi:12.11.2024